

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut 13. december 2006-meersoq nammineq tapiliussatut atulersitsinissamut nalunaarut 13. december 2006-meersoq

New Yorkimi ulloq 13. december 2006 inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut nammineq ulloq 13. december 2006 atuutsilerneqarpoq, tak. Nunanut Allanut Ministeriaqarfiup nalunaarutaa nr. 35 15. septemberi 2009-meersoq, Nalunaarutit C.

Isumaqatigiissut ima oqaasertaqarpoq:

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut nammineq atuutilersillugu tapiliussaq

Isumaqatigiissummut tapiliussami nammineq atuutilersitami naalagaaffiit peqataasut tullinnguuttunik makkuninnga isumaqatigiissuteqarput:

Immikkoortortaq 1

1. Isumaqatigiissummut tapiliussami naalagaaffiup peqataasup Inuit Innarluutillit Pisinnaatitaaffii pillugit Komiteep (komite) inunnit ataasiakkaanit inunnilluunniit ataatsimoortunit saaffiginnissutit tigunissaannut suliarinissaannullu piginnaatitaassasoq akueraa, tassa inatsisitigut takku ataanniittut naalagaaffiup peqataasup ("naalagaaffik peqataasoo") tungaanit isumaqatigiissutinik atuuttunik pineqartunit kanngutsaattuliorfigineqarsimasutut oqarsimasunit saaffiginnissutit.
2. Isumaqatigiissummi peqataasumit, kisiannili tapiliussamik matuminnga akuersisimanngitsumut naalagaaffimmut tunngasunik saaffiginnissutinik ataatsimiititaliaq tigusaqassanngilaq.

Immikkoortortaq 2

Komite ima pisoqartillugu akuersarneqanngitsumik nalunaaruteqartassaaq:

- a) saaffiginnittup atini isertuuppagu,
- b) saaffiginnissut taamatut saaffiginninnissamut pisinnaatitaanermik atornerluineruppat imaluunniit isumaqatigiissummi aalajangersakkanut ataatsimoortinneqarsinnaanngippat,
- c) suliaq taanna komitemit suliarineqareersimappat imaluunniit saqitsaakkunnaarneq pillugu nunani tamalaani malittarisassat allat malillugit suliarineqarsimappat unitsinneqarsimappalluunniit,
- d) nunami angerlarsimaffigisami inatsisitigut atortuusinnaasut atorneqarsinnaasut sulit nungunngippata. Kisianni inatsisitigut atortunik atuinerit naammaginangitsumik
- e) pissutsit saaffiginnissutaasut isumaqatigiissummut tapiliussaq nunami peqataasumi sulit atuutilersinneqanngitsoq pisimappat, ullup taassuma kingorna pissutsit ingerlaannarsimanngippata.
- f) pissutsit saaffiginnissutaasut isumaqatigiissummut tapiliussaq nunami peqataasumi sulit atuutilersinneqanngitsoq pisimappat, ullup taassuma kingorna pissutsit ingerlaannarsimanngippata.

Immikkoortortaq 3

Immikkoortortaq 2-mi aalajangersakkat nalorninartoqartillugit matumuuna komitemit nuna peqataasoq pineqartoq saaffiginnisummik tassunga nassiunneqartumik isertuussamik ilisimatinneqassaaq. Naalagaaffiup tiguisup pissutsit pillugit allakkatigut nassuiaat imaluunniit oqaaseqaat naalagaaffiup pineqaatissiissutaasinnaasunik iliuuserisimasaanik qulaajaassussanik qaammatit arfinillit qaangiutinnginneranni komitemut nassiussissaaq.

Immikkoortortaq 4

1. Komite saaffiginnisummik tigusinermi kingorna piffissakkut sukkulluunniit aamma suliaassami piviusut aalajangiiffigineqannginneranni, nukinginnartumik suliarinnittoqarnissaanik noqqaassuteqarluni naalagaaffimmut peqataasumut pineqartumut taamatut pineqaatissiilluni iliuuseqartariaqarnera pillugu, pinerlineqartup iluarsineqarsinnaanngitsumik ajoquseriataarsinnaanera pinngitsoortinniarlugu imaluunniit taamatut kanngutsaattuliorsimaneraanermi pinerlineqartunut, utaqqiisaagallartumik aalajangiinissaanik noqqaaffigisinnaavaa.

2. Komite imm. 1 naapertorlugu missingiippat imaanngilaq tamanna piviusumik suliarinninnissaq pillugu saaffiginninnertut isumaqarfigineqartumik aalajangiisoqartoq imaluunniit saaffiginnissutip atortussat eqqarsaatigalugit imarisai pillugit saaffiginninnerunersoq.

Immikkoortortaq 5

Tapiliussaq manna naapertorlugu saaffiginnissutinik suliaqassatilluni matuni matoqqasuni kommite ataatsimiissaaq. Saaffiginnisummik suliaqareerluni komitep nammineq siunnersuutigisinnaasani naalagaaffimmut peqataasumut pineqartumut naammagittaalliortumullu nassiutissavai.

Immikkoortortaq 6

1. Komite paasissutissanik tutsuiginartunik naalagaaffiup peqataasup ilungersunartumik aaqqissuussamilluunniit isumaqatigiisummi pisinnaatitaaffinnik kanngutsaattuliorneranik paasisaqaruni komitep naalagaaffik peqataasoq pineqartoq paasissutissanik misissuinerneq suliaqataassasoq kaammattussavaa aamma paasissutissat tamakku pineqartut eqqarsaatigalugit komitep oqaaseqaatinik nassiussinissaa siunertaralugu.

2. Naalagaaffimmit peqataasumit pineqartumit tunniunneqartunut oqaaseqaatinut sunulluunniit, kiisalu paasissutissanut ingerlasunut attuumassuteqartunut allanut sunulluunniit komite eqqarsaatiginnimmat, tamanna pissutissaqartoq aalajangiiguni misissuinissamut tamannalu pillugu ingerlaannartumik komitemut nalunaarusioqqullugu ilaasortamik ataatsimik arlallinnilluunniit toqqaasinnaavoq. Misissuinerneq, tamanna pisussaataitaaffiuppat, aamma naalagaaffik peqataasoq akuersippat taassuma oqartussaaffigisaanukarneq ilaatinneqassaaq.

3. Taamatut misissuinermit inernernik misissuisoqareerpat komitep angusat tamakku naalagaaffimmut peqataasumut pineqartumut oqaaseqaataasinnaasunik siunnersuutaasinnaasunillu ilallugit nassiutissavai.

4. Naalagaaffiup peqataasup pineqartup angusanik, oqaaseqaatinik siunnersuutinillu komitemit nassiunneqarsimasunik tigusunermiit qaammatit arfinillit qaangiutsinnagit oqaaseqaatini komitemut nassiutissavai.

5. Taamatut misissuinerit isertuussaasarpur aamma suliaassami naalagaaffimmik peqataasumik suleqateqarneq sutigut tamatigut ujartorneqassaaq.

Immikkoortortaq 7

1. Komitep nuna peqataasoq pineqartoq isumaqatigiisummi artikel 35 naapertorlugu nalunaarusiamini pineqaatissiissutaasinnaasut isumaqatigiisummut artikel 6-imut tapiliussap misissuiffigineqarnerata malitsigisaanik atorneqarsimasut qisuaatigineqarneranni immikkuualuttut ilannguteqqullugit kaammattorsinnaavaa.

2. Pisariaqartinneqassappat artikel 6-imi, imm. 4-mi oqaatigineqartoq qaammatinik arfinilinnik killiliussap qaangiunnerani nuna peqataasoq pineqartoq taamatut misissuineq pillugu qisuariaatitut pineqaatissiissutaasinnaasut pillugit komitemut nalunaaruteqaqqullugu kaammattorneqarpoq.

Immikkoortortaq 8

Nuna peqataasoq sorlerluunniit isumaqatigiisummut tapiliussamik atsiornermigut imaluunniit atuuttussanngortitsisoq isumaqataasorluunniit immikkoortortaq 6 aamma 7 naapertorlugit komitep piginnaatitaaffii akueriومانagit nalunaaruteqarsinnaavoq.

Immikkoortortaq 9

Naalagaaffiit Peqatigiit siulittaasuat isumaqatigiisummut tapiliussamut tassunga qularnaveeqqusiisuusaaq.

Immikkoortortaq 10

Isumaqatigiisummut tapiliussaq una nunap immikkoortuini akuleriisitsinermut isumaqatigiisummik, Naalagaaffiit Peqatigiit New Yorkimi 30. marts 2007-imi atsioqataasimasunit naalagaaffinnit suliniaqatigiiffinnillu tamanit atsiorneqarsinnaavoq.

Immikkoortortaq 11

Isumaqatigiisummut tapiliussaq una ataatigut atsiortunit aamma tassani atsiorsimasunit naalagaaffinnit peqataasunit, isumaqatigiisummik atuuttussanngortitsisimasunit imaluunniit isumaqataasimasunit atuuttussanngortinneqassaaq. Isumaqatigiisummut tapiliussaq taanna ataani atsiortunit aamma tapiliussamut tassunga nunap immikkoortuini akuliunneqartunut suliniaqatigiiffinnit peqataasunit, pisortatigoortumik isumaqatigiisummut isumaqataallutik uppersarsaasunit, uppersarsarneqassaaq. Isumaqatigiisummut tapiliussaq nunap immikkoortuini akuleriisitsineqartumit naalagaaffimmit aamma suliniaqatigiiffimmit pisortatigoortumik isumaqatigiisummik isumaqataallutik uppersarsaasimasunit aamma isumaqatigiisummik atsioqataasimanngitsunit isumaqataaffigineqarnissamut ammatinneqarpoq.

Immikkoortortaq 12

1. "Nunap immikkoortuini akuleriisitsinermut suliniaqatigiiffik" tassaavoq suliniaqatigiiffik nunap immikkoortuani aalajangersimasumi naalagaaffiit namminersortut aamma tamakku ilaasortaasa naalagaaffiit piginnaatitaaffiit isumaqatigiissummut tapiliussamullu unnga ataasunik nuussisimasut. Suliniaqatigiiffiit taamaattut pisortatigoortumik uppersaanerminni imaluunniit ilanngunnerminnut allakkiami, isumaqatigiissutip ataani aamma tapiliussami matumani pissutsinut tunngatillugu sutigut piginnaasaqarnertik nalunaarutigissavaat. Tamatuma kingorna piginnaatitaaffiminni allannguutit pingaaruteqarnerusut qanoq annertutiginersut qularnaveeqqusiisumut nalunaarutigissavaat.
2. Tapiliussami matumani "naalagaaffinnut peqataasunut" innersuussinerit taamatut suliniaqatigiiffiit killiliussaasa iluini suliniaqatigiiffinni atorneqartarput.
3. Artikel 13, imm. 1, aamma artikel 15, imm. 2 siunertaralugit taamatut nunap immikkoortuani atortussat suliniaqatigiiffimmit inaaalisimaneqartut naatsorsuutigineqarneq ajorput.
4. Nunap immikkoortuini akuleriisitsinermut suliniaqatigiiffiit pissutsini piginnaatitaanerminnut ilaatinneqartuni naalagaaffiit peqataasut akornanni ataatsimiinnermi naalagaaffiutigisamik isumaqatigiissummut tamatumunnga ilaasut taasinerisa amerlaqataannik taasisinnaatitaapput. Suleqatigiiffiup taamaattup taasisinnaanermi pisinnaatitaaffini atorsinnaassanngilaa naalagaaffiit ilaasortat arlaat pisinnaatitaaffiminik akerlianillu atuisimappata.

Immikkoortortaq 13

1. Isumaqatigiissutip atuutilernissaa nalorninartoqartillugu isumaqatigiissummut tapiliussaq manna qulissaannik atuuttassanngortitsinerup imaluunniit akuersissuteqarnerup kingorna ullut 30-ssaanni atuutilissaaq.
2. Naalagaaffik imaluunniit suliniaqatigiiffik nunap immikkoortuanut ilaasoq, atuutilersitsiniartoq pisortatigoortumik uppersaasoq imaluunniit tapiliussamik matumunnga ilannguttoq, anguniakkat taamaattut qulissaannik atuutilersitsinerup kingorna, tapiliussaq naalagaaffiup imaluunniit suliniaqatigiiffiup nammineerluni akuersissuteqarnerata imaluunniit atuutilersitsinerata kingorna ullut 30-ssaanni atuutilissaaq.

Immikkoortortaq 14

1. Nalorninartut isumaqatigiissummi siunertanut anguniakkanut ataatsimoortinneqarsinnaanngitsut akuerineqarsinnaanngillat.
2. Nalorninartut sukkulluunniit tunuartinneqarsinnaapput.

Immikkoortortaq 15

1. Naalagaaffik peqataasoq sorlerluunniit isumaqatigiissummut allannguutissatut siunnersuuteqarsinnaavoq siunnersuutillu Naalagaaffiit Peqatigiit siulittaasuanut nassiullugit. Siulittaasup allannguutissatut siunnersuutit tamaasa naalagaaffinnut peqataasunut, naalagaaffiit peqataasut tamakku ataatsimiinnissaannut - siunnersuutininik suliarinninnissaaq

aalajangiiffiginninnissarlu siunertaralugit - peqataanissaminnik kissaateqarnerlutik nalunaaqqullugit qinnuigissavai. Nunat peqataasut ikinnerpaamik pingajorarterutaasa allannguutissatut siunnersuutip nassiunneqarneraniit qaammatit sisamat iluini taamatut ataatsimiinnissamik kissaateqarpata siulittaasoq Naalagaaffiit Peqatigiit oqartussaaffigisaannik ataatsimiigiaqqusissaaq. Allannguut sunaluunniit naalagaaffiit peqataasut najuuttut 2/3-liinit akuersissutigineqarpat Naalagaaffiit Peqatigiinni siulittaasup taasinerit ataatsimeersuartuni akuerineqartussanngorlugu tassunga kingusinnerusukkullu naalagaaffinnut peqataasunut ilanngutassanngorlugu taakkununga nassiutissavaa.

2. Allannguut imm. 1 naapertorlugu akuersissutigineqarsimasooq akuersissutitut atortut inaalisimasat amerlassusiisa naalagaaffiit peqataasut amerlassusii 2/3-linngorpata, ullormi allannguutip akuersissutigineqarfiani, ullut 30-ssaanni atuutilissaaq. Tamatuma kingorna allannguut ullormi naalagaaffiup peqataasup akuersinnerminik inaalisimanninnerata kingorna ullut 30-ssaanni atuutilissaaq. Allannguut naalagaaffinnut peqataasunut taamaallaat pituttuisuuppat akuerineqassaaq.

Immikkoortortaq 16

Naalagaaffik peqataasoq Naalagaaffiit Peqatigiit siulittaasuanut allakkatigut nalunaaruteqarnikkut isumaqatigiisummik matuminnga atorunnaarsitsisinnaavoq. Atorunnaarsitsineq allattaanermiit tiguneqarneraniit ukiup ataatsip kingorna atuutilissaaq.

Immikkoortortaq 17

Isumaqatigiisummut matumunnga oqaasertat tamanit pissarsiarineqarsinnaasariaqarput.

Immikkoortortaq 18

Isumaqatigiisummi Arabiamiusut, Kinamiusut, Tuluttut, Franskisut, Russisut aamma Spaniamiutut oqaatsit assigiimmik atuussinnaapput.

TAMANNA UPPERNARSARNIARLUGU

uppernarsaatitut matuminnga ataatigut atsiortut naalakkersuisuminnit tamatuminnga pisinnaatitaagamik isumaqatigiisummik atsiortuupput.

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiisummut toqqagassaaq, taakku marluk ulloq 13. december 2006-imi akuersissutigineqartut, ulloq 3. maj 2008-mi atuutilerput, immikkoortoq 13 naapertorlugu.

Danmark Naalagaaffeqatigiinnermut isumaqatigiisummut ulloq 23. september 2014-imi akuersivoq, tamanna Danmarkimi Inatsisartut ulloq 13. maj 2014-imi akuersissutigimmassuk (B58) aamma kunngip aalajangiinera 8. september 2014-imeersoq tunngavigalugu.

Isumaqatigiissut 13 naapertorlugu Danmarkimut ulloq 23. oktober 2014 atuutilerpoq, Kalaallit Nunaannulli suli atuutinngilaq.

Nunat allat akuersineri il. il pillugit paasissutissat Naalagaaffiit Kattuffiit najugaani najukkami uani pissarsiarineqarsinnaapput:

https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=treaty&mtdsg_no=iv-15-a&chapter=4&clang=_en

Nunanut Allanut Ministeriaqarfik, ulloq 21. Aggusti 2015
KRISTIAN JENSEN